

"A la Floresta, no calia ser picapedrer per dominar la pedra"

Josep Inglés Salat, de la Floresta, constructor d'una de les darreres cabanes de volta.

-Com se us va acudir fer una cabana de volta?

-En aquella època un tros havia de tenir la seua cabana. El pare al casar-se havia comprat aquest tros a la partida de l'Acampador, a les Borges, però a mitja hora del poble i no tenia cap aixopluc. El meu germà i jo feia temps que rumiàvem de fer-ne una i dubtàvem de fer-la de volta o teula, que era més senzilla i ràpida de fer. Al final, una mica per caprici, ens vam decidir per la de volta aprofitant que un oncle encara conservava un arc de fusta que ell havia utilitzat per fer-ne una l'any 37, poc abans d'anar a la guerra.

-Teníeu alguna experiència?

-El meu germà i jo érem pagesos. De paletes o picapedrers no n'havíem fet mai. Ara bé, a la Floresta pràcticament tothom tenia les eines per a treballar la pedra i més o menys les dominava: tasconeres i tascó, l'escoda, la maceta i l'escarpa,.... Ens hi vam posar a l'hivern i la vam acabar a l'agost del '63, aprofitant estones mortes i dies de poca feina.

-Quin model van seguir?

-Primer vam tallar les pedres que es feien a mida (llinda, gresó, claus i brancals, ...) en un altre tros i junt als callosos que calia, les hi vam anar portant. Vam fer una mica de fonament a la façana i vam començar per les parets, pedra sobre pedra amb fang d'argila entremig. Per fer la volta vam posar l'arc de fusta a dins i l'anàvem cobrint, traient i tornant a posar de darrera a endavant. La volta no està feta amb pedra sinó amb dos fulls de rajoles i un de totxo. Les parets de pedra són de 80, i al costat hi ha un petit habitacle cobert de llosses i travessers de la via, per a l'animal. No us podeu imaginar la muntanya de pedra i callosos que es necessita per fer una cabana de volta. Quan la vam acabar, la vam cobrir de terra. No era la terra de dins com es feia habitualment perquè en el nostre cas, no vam aprofitar per fer la volta sobre el terreny, sinó que la vam fer gairebé a peu pla.

-Havíeu conegut de jove altres constructors de cabanes de volta?

El Josep té 80 anys i els porta molt bé: amb esperit positiu, bona salut i un caminar gens feixuc, tret de les dues operacions a l'esquena que l'han deixat inhàbil per fer allò que tant ha fet, al llarg de la seva vida: esforços. Ell i el seu germà petit Rossend, traspassat fa 10 anys, ara ha fet 42 anys que van construir la última cabana de volta del terme de les Borges i pràcticament de les Garrigues, descomptant una feta a Vinaixa un any més tard. Sense cap experiència prèvia, això sí, amb destresa, dedicació i moltes, moltes hores.

-Mai. Tret de l'oncle que ens va deixar l'arc, jo sempre havia sentit a dir que les cabanes de volta eren més antigues i que van ser superades per les cabanes de teula, molt més senzilles de fer. Una cabana de volta té una complexitat més gran que una de teula, ja que si la volta no és prou perfecta, amb els anys carrega sobre les vores i s'acaba obrint. Jo sentia a dir més d'un cas que al treure la terra de dins, havia caigut la volta. El millor de la volta és la temperatura que ofereix, fresca a l'estiu i calenta a l'hivern.

-Com va ser que us vau fer pagès?

-A mi de fet, m'hauria agradat estudiar i fer una carrera. M'agradaven les matemàtiques... sempre m'han agradat els números. Potser em venia del meu pare que, sense gairebé saber comptar, encertava al mil·límetre l'oli i els diners que fariem només sabent les quarteres que portàvem. El cas és que al ser l'hereu ja no vaig tenir opció, perquè el pare ja em va encarar a la terra. En aquella època, ni ens passava pel cap de contrariar una decisió de pare.

SANTI
ARBÓS

Frases rigorosament inconnexes

Nadal és Pau, i per què no Pere o Ofèlia? Dracs, n'hi ha quatre i avui en dia són asiàtics. Com en Fu-Manchú, tarats de pel·lícula i herois cagamandúries d'internet, n'hi ha molts i ens fan boicots. Aquests espanyols són la pesta. Puta és un ofici tan digne com diputat. Del PP no n'esperis res de bo, són com són. Anticatalans de mena, Espanya n'està plena. De merda i de brossa abans els femers omplíem. Ara la drete renovada rànica de l'altiplà els carrers i places ens pren. Com Fraga, no hi ha cap ciutat a la Franja. De Gaza, ni bomba ni espasa. Rovellada tinc la memòria del PC. Gran partit, a fe de déu, el de l'altre dia contra el Madrid. S'escriu amb te final: "cabrit", "pit" i "malparit". Carod no!, brama la xusma hispana emPiPada. Neguitosa, sotanesca, menjacatalans, trinxabascos i escanyagais la massa alegre es desplaça al so renovat de la castanyola digital amb onada popular. Per ofrenar noves glòries a Espanya, canten els "valenssianors" de Llevant. I de Ponent sempre la pedregada fa cap. De "cony", "hòstia" i "collons" la televisió en va plena darrerament. Els dels Omellons són del fantasmagòric Partit Popular garriguenc l'elit. Va poc als arxius, massa pols i memòria, massa lluny de la poltrona, massa pancarta emprenyadora. L'alcaldeessa pinta. Mones del Penyal fereixen diàriament la mil vegades provada virilitat celtibèrica. Catòlica, apostòlica, romana, monàrquica, taurina, jimenezlosantiana, la nació constitucional eterna resa el rosari putrefacte de l'agonia final. De trajecte curt serà aquest estatut tot i que Nadal és Pau...

santi.arbos@somgarrigues.com

Joieria
Balcells

C/Ensenyança, 24
Telèfon i Fax: 973 14 09 38
25400 LES BORGES BLANQUES (Lleida)
E-mail: abalcells@joies.e.telefonica.net

Fins a un 20% de descompte en matalassos (Flex, Pikolin, Astral i Hukla)

ARD TEL
mobiliari · interiorisme

Passeig del Terrall, 4 · LES BORGES BLANQUES T./F. 973 142 224

grup Vall

Carpes per a grans esdeveniments
Carpes industrials per a estocatge

Lloguer i venda
Telèfon 902 21 10 00

Fax 973 14 01 79
info@envelatsvall.com

LA RATETA PRESUMIDA
centre d'estètica
centre de Teràpies
Marines
i
Nutricionals

- Solàrium
- Depilacions
- Fotodepilació
- Neteges
- Lesions vasculares
- Taques del Sol i naixement
- Dietètica i Nutrició

C/Orient, 3B
T. 973 14 00 69
T. Mòbil. 625 34 20 25
25400 Les Borges Blanques

ESTHER GARCIA

PARQUETS VINAIXA

Instal·lació i venda de tot tipus de parquet:
flotant, sintètic, tarimes interior i exterior.

Revestiments de fusta:
parets, sostres, columnes.

Pressupostos sense compromís

Telèfon pressupostos:
973 175 566
649 341 051

Telèfon instal·lació:
652 923 785

Ctra. Lleida, núm. 10
25440 VINAIXA

Restauració · Decoració interiors i exteriors
Motllures · Façanes - Arcades - Balcons
Peces a mida · Gravats a la pedra
Llars de foc · Envelliment natural de la pedra
Escuts · Columnes i balustrades

PEVIAR F.s.l
PEDRA NATURAL

Artesans de la pedra
Partida Vinyet, s/n · 25440 VINAIXA
Tel. 973 17 55 41 · Fax 973 17 56 23
e-mail: peviarf@hotmail.com · www.peviarf.com